

Burası Ankara

Kurthan Fişek

phoenix 

Burası Ankara

Kurthan Fişek

Bu kitap, yazarın “Hürriyet-Ankara” ekindeki köşe yazılarının derlemesidir.

Kapak ve Sayfa Tasarımı: Gamze Uçak

Editör: Okay Bensoy

©Phoenix Yayınevi Tüm Hakları Saklıdır.

1. Baskı: ATO Yayını, 2003

2. Baskı: Phoenix Yayınevi, 2012 Şubat

3. Baskı: Phonenix Yayınevi, 2012 Nisan

4. Baskı: Phoenix Yayınevi, 2018 Ocak

ISBN: 978-605-5738-92-1

Phoenix Yayınevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 11003

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@phoenixkitap.com

<http://www.phoenixyayinevi.com>

Baskı:

Desen Ofset A. Ş.

Sertifika No: 11289

Birlik Mah. 448. Cad. 476. Sk. No: 2

Çankaya/Ankara Tel: 0 (312) 496 43 43

Dağıtım:

Siyasal Kitap

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx


Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

Burası Ankara

Kurthan Fişek

Her daim,
Sergiyile,
Dostlukları,


Prof. Dr. Kurthan Fişek, 1942 yılında Ankara’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Boston Martin Milmore, Ankara Mimar Kemal ve Ankara Maarif Koleji’nde tamamladı. 1960 yılında ODTÜ’ye girdi ve aynı tarihte gazeteciliğe başladı. 1960-66 döneminde muhabir olarak *Yeni Gün* ve *Öncü* gazetelerinde çalıştı. *Turkish Daily News* gazetesinin Yazı İşleri Müdürlüğü’nü dört yıl sürdürdükten sonra, ODTÜ İdari İlimler Fakültesi’ni bitirdi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Kürsüsü’ne asistan oldu.

1969 yılında *Devlete Karşı Grevlerin Kritik Tahlili* teziyle doktor, 1975 yılında *Yönetime Katılma* çalışmasıyla doçent, 1980 yılında *Spor Yönetimi* kitabıyla profesör oldu.

1978-1979 döneminde, Ankara Spor Akademisi ve Atletizm Federasyonu Başkanlıklarını yürüten Prof. Dr. Kurthan Fişek, 1980-1983 döneminde de Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevinde bulundu. 1983 yılında, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası’nın amir hükümleri gereğince, üniversitedeki görevine son verildi. 1990’da, yedi yıllık yargı süreci sonunda, meslektaşlarıyla beraber ve bütün özlük hakları geri yürümek üzere, görevine iade edildi.

12 Eylül 1990’da istifa ederek gazeteciliğe döndü. *Nokta*, *Tempo*, *Aktüel*, *Ekonomist* dergilerinde Yayın-Yönetim Danışmanlığı yaparken, *Sabah* ve *Hürriyet* gazetelerinde köşe yazarı olarak çalıştı. 1999’da YÖK Yasası’nın 60/b maddesi ile Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde yeniden göreve başladı. 2002 yılından, emekli olduğu 6 Mart 2009 tarihine kadar SBF Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürüttü. Aynı dönemde, “Personel Yönetimi” ve “Yönetim

Bilimi” derslerini lisans; “Devlet-Medya İlişkisi” dersini ise yüksek lisans düzeyinde verdi. İngilizce, Fransızca ve Almanca bilmektedir.

Yerli ve yabancı dilde yayınlanmış çok sayıda kitap ve makalesi vardır. Akademisyenlerin, yakın dostları olan siyasetçi ve gazeteci-yazarların katkılarıyla, Yrd. Doç. Dr. İpek Özkal Sayan’ın yayına hazırladığı *Prof. Dr. Kurthan Fişek İçin: Yönetim Üzerine* armağan kitabı (KAYAUM Yayını) ise 2010’da okuyucuyla buluştu. Türkiye’de “Yönetim Bilimi” yazınının klasiklerinden olan *Yönetim* kitabı, gözden geçirilerek, Prof. Dr. Birgül Ayman Güler’in geniş sunuş yazısıyla birlikte 2011’de yeniden yayınlandı (Kilit Yayınları).

Kurthan Fişek’in Başlıca Kitapları:

- *Yönetim* (SBF Yayınları, 1975; Paragraf Yayınevi, 2005; Kilit Yayınları, 2011).
- *Türk-ABD Silah Ticaretinin İlk Yüzyılı*, Oral Sander’le birlikte, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 2007. (Çağdaş Yayınları, 1977)
- *Burası Ankara* (ATO Yayınları, 2003; Phoenix Yayınları, 2012).
- *Sporun Anatomisi*, YGS Yayınları, 2003.
- *Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi: Dünyada ve Türkiye’de*, YGS Yayınları, 2003 (SBF Yayınları, 1980)
- *100 Soruda Türkiye Spor Tarihi*, Gerçek Yayınevi, 1985.
- *Yönetime Katılma*, TODAİE Yayınları, 1977.
- *100 Soruda Sosyalist Devlet*, Gerçek Yayınevi, 1970.
- *Devlete Karşı Grevlerin Kritik Tahlili*, SBF Yayınları, 1969.
- *Türkiye’de Kapitalizmin Gelişmesi ve İşçi Sınıfı*, Doğan Yayınevi, 1969.

Başlıca Makaleleri:

- “Sporun Şanı, Ülkelerin Gururu İçin”, *Mülkiyeliler Birliği Dergisi*, Eylül 1988.
- “Yönetimin Yeniden Düzenlenmesinden Yönetime İlişkin Bazı Sorunlar”, *Mülkiyeliler Birliği Dergisi (Kamu Yönetimi Özel Sayısı)*, c. 8-9, S. 70-71, 1983.
- “Sports Administration in Turkey”, *Current Turkish Thought*, S. 46, 1981.
- “Yönetime Katılma ve Özyenitim”, *Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları*, S. 23, 1979.
- “Administration in Turkey”, *Current Turkish Thought*, S. 28, 1976.
- “Çok Uluslu Şirketler ve Yönetimsel Örgütlenme”, *Yönetim Sosyolojisi Kolokiyumu*, 1976.
- “Türk Parlamentoculuğunun İlk Yüzyılı”, *Siyasi İlimler Türk Derneği*, 1976.
- “Türkiye’de Mülki İdare Amirliği”, *İdarecinin Sesi*, 1976.
- “Yönetimde Özendirme ve Liberman Tartışması”, *Amme İdaresi Dergisi*, c. 9, S. 1, 1976.
- “On the Social Heritage of Administrative Ideology”, *Turkish Public Administration Annual*, 1975.
- “The Esence of Administration: The Division of Labour, Authority and Hierarchy”, *SBF Dergisi*, c. 29, S. 1-2, 1975.
- “Yeniden Yönetim ve Mizah”, *Amme İdaresi Dergisi*, c. 8, S. 2, 1975.
- “Yönetim ve Mizah”, *Amme İdaresi Dergisi*, c. 5, S. 3, 1972.
- “On the Centennial of the Commune of Paris”, *SBF Dergisi*, c. 26, S. 1, 1971.
- “The Genesis of Bureaucracy in England and the U.S. of America”, *SBF Dergisi*, c. 26, S. 1, 1971.
- “On Bureaucracy”, *SBF Dergisi*, c. 25, S. 2, 1970.

- “Devlete Karşı Grevlerin Kritik Tahlili”, SBF Dergisi, c. 24, S. 2, 1969.
- “Osmanlı Dış Borçları Üstüne”, SBF Dergisi, c. 22, S. 3, 1968.
- “Anadolu Toplumlarının Evrimi Üstüne Düşünceler”, SBF Dergisi, c. 22, S. 1, 1967.

İçindekiler

Can Dündar'ın Sunuşu	11
2. Baskıya Önsöz	13
Önsöz	19
Burası Çankaya	23
Burası Kurtarılmış Bölgelerimiz	27
Burası Hipodrom (1)	31
Burası Hipodrom (2)	35
Burası Hipodrom (3)	39
Burası Mamak	43
Burası Kızılay	47
Burası Aşiretlerimiz	51
Burası AOÇ	57
Burası Or-an	61
Burası METU-ODTÜ (1)	65
Burası METU-ODTÜ (2)	69
Burası Ankaram (1)	73
Burası Benim Ankaram (2)	77
Burası Yüce-tepe	81
Burası Demetevler (1)	85
Burası Demetevler (2)	89
Burası Demetevler (3)	93
Burası Ankara'nın Hayvanları	97
Burası TBMM	101

Burası Ankara'nın Felaketleri (1).....	105
Burası Ankara'nın Felaketleri (2).....	109
Burası Ankara'nın Felaketleri (3).....	113
Burası Tunalı Hilmi.....	117
Burası Gaziosmanpaşa.....	121
Burası Radyoevi	125
Burası Kuğulu Park.....	129
Burası Yine Kuğulu Park	133
Burası Havaalanlarımız	137
Burası Ankara Trafiği (1).....	141
Burası Ankara Trafiği (2).....	145
Burası Konservatuvar	149
Burası Mülkiye 141	153
Burası Mülkiye 142	157
Burası Muallimlerimiz.....	161
Burası Ninnilerimiz	165
Burası Mahkemelerimiz (1)	169
Burası Mahkemelerimiz (2)	173
Burası İsyancılarımız.....	177
Burası Mezarlıklarımız	181
Burası Toptancı Hali	185
Burası Sevgililer Günümüz.....	189

Sunuş

Kurthan Hoca'nın "Gözünü sevdiği Ankara"sı...

"Ankara'nın en iyi tarafı İstanbul'dan dönmesidir" diyor Kurthan Hoca...

Yahya Kemal'i ters köşeye yatırıyor.

İstanbulular için yanlış kurulmuş bir cümle; Ankaralılar için manifesto...

Kurthan Fişek, Mülkiye'den hocam...

Ama daha çok Gelişim Yayınları'ndan kalemine, zekasına, espri yeteneğine hayranlık duyduğum mesai "**arkadaşım**"...

Bu kitapla bambaşka özelliklerini keşfettim:

Aynı ilkokulun, Mimar Kemal'in merdivenlerinden yetişmişiz.

Hem Mülkiye'de hem ODTÜ'de ders almış, ders vermişiz.

Gazeteciliği Rüzgarlı'nın mürekkebinin koklayarak sevmişiz.

Biyografisine dair çok daha zengin ipuçları var, Ankara yazılarının satır aralarında...

Mahalle takımında **Hasan Cemal** ve **Güneri Civaoglu** ile birlikte top koşturmuş **Hoca**...

Mehmet Eymür'le Ankara Koleji'nde, **Mehmet Ağar** ve **Hıram Abas**'la Mülkiye'de tanışmış.

ODTÜ'de **Erdal İnönü**'den "Fizik",

Süleyman Demirel'den "hidrolik",

Necmettin Erbakan'dan "mekanik",

Turgut Özal'dan "matematik" dersi almış.

Hatıralarını yazsa Türkiye tarihi diye okutulurdu.

555-K eyleminde Kızılay'da eylemciymiş.

Talât Aydemir asılırken darağacının yanında gazeteci...

12 Mart'ta Mamak'ta "Birleşik Cephe" davasında sanık...

Ama bu kitapta bir özelliği, hepsinin üzerine çıkıyor:

O, 70 yıllık, doğma büyüme Ankaralı...

"Gözünü, siluetini sevdiğim Ankara" diyecek kadar, her semtin, her kavşağın hikayesini anılarıyla süsleyecek kadar Ankaralı...

Ne mutlu **Kurthan Hoca**'ya ki Ankara'nın her karış toprağında bir izi, bir hatırası var.

Ne mutlu Ankara'ya ki **Kurthan Hoca** gibi her karış toprağının tarihini yazan bir evladı var.

Can Dündar

2. Baskıya Önsöz

Sahi, Artık “Burası Ankara” mı?

“Burası Ankara” kitabının yeni baskısı Kurthan Fişek Hocamızı kaybettikten sonra bir daha yayınlanıyor. Hoca, 2012 yılında Phoenix Kitap’tan çıkan tekrar baskıyı görebilmiş ve kısa sürede tükenen baskıya gösterilen ilgiden mutluluk duymuştu. Kurthan Hoca, Ankara’ya yeniden merak duyulmasını önemsiyor, yaş alan başkent’in önemli değerlerine sahip çıkan insanların içinde biriken özlemin, olumlu tepkinin ve umudun hiç de azımsanmaması gerektiğini söylüyordu. Gezi’den sadece bir yıl önceydi...

Kurthan Hoca’yı 17 Eylül 2012’de, İstanbul’daki evinde aniden kaybettik, kendisini her yıldönümünde rahmet ve minnetle anmayı sürdürüyoruz. Onun Ankara’ya, Yönetim Bilimi yazınına, polisiye edebiyat “okurluğu”na, gazeteciliğe, atletizme ve mizaha katkıları saymakla tükenmeyecek.

Belki de en önemlisi, hocanın bir yazı ve dil ustası olmasıydı. “Burası Ankara”, “Yönetim” ve “Yönetime Katılma” kitaplarında, diğer köşe yazılarında öne çıkan bir özellik var: Basit ve anlaşılır yazarken derinlikten taviz vermemiş, Türkçenin

inceliklerini göze sokmadan gösterebilmişti. Dili siyasallaştırırken, mizahla bitiştirirken bunu ele ayağa düşürmeden, okurunun sabrını ve saygısını hoyratça tüketmeden yapabilmişti. Bazı mizahçıların yazıp çizerken aslında kendilerinin mizah malzemesi olduğu günümüzde, Kurthan Hoca'nın tribünlere oynamadan, edebiyat parçalamadan ironi yapabilme yetkinliği karşısında hayranlıkla ve saygıyla eğiliyorum.

“Burası Ankara”nın elinizdeki yeni baskısı gecikmeyle çıktı, kitabı bir süredir arayanlara özür borcumuz var. Kitabın tükenmesinin ardından sözleşmesini yenilemek için rahmetli Kurthan Hoca'nın kardeşi Prof. Dr. Gürhan Fişek'i evinde ziyaret edecektik. Bir gün önce telefonlaşmıştık. Kader bu ya, ziyaret edeceğimiz gün Gürhan Hoca'nın vefat haberiyle sarsıldık. Bu kitap, Gürhan Hocamızın da hatıralarını ve ani kaybının acısını omuzlayarak elinize ulaşıyor; kendisine Allah'tan rahmet, değerli ailesine sabır diliyoruz.

Söz Ankara'dan açılmışken...

Rahmetli Kurthan Hoca'nın Ankara'yı en güzel açıyla gören yerlerden biri olan Esat'taki evinin balkonundan şehre bakarak yazmaya başlamıştım bu yazıyı. Onun Ankara'sı, Esenboğa Havalimanı'ndan hareket ettiğinizde yaklaşık 35 km dümdüz ilerleyip Çankaya Köşkü'ne varabildiğiniz bir başkenti anlatıyor, o başkentin olmazsa olmaz simalarını tanıtıyor, mekanlarını Kurthan Hoca üslûbu ve üstün mizahıyla resmediyordu.

Ulus'tan Çankaya Köşkü'ne doğru, yani Cumhuriyet aksı üzerinde bir tura çıkınız, ister internetteki haritalardan, isterseniz yürüyerek... İki yanınıza da Meşruiyet'ten Cumhuriyet'e uzanan sürecin şahıslarının, olaylarının, mekânlarının, kahramanlıklarının isminin verildiği cadde ve sokak tabelaları çarpacaktır. Cumhuriyet'in birikimiyle ilerlediğiniz anayollar, size

ara sokaklarında rejimin tüm simgelerini hatırlatmaya devam edecek ve hangi ara yoldan gelerseniz gelin, Mustafa Kemal ATATÜRK Bulvarı'na, size devleti çağıracağız bir noktaya bağlayacaktır. Zira "Burası Ankara"dır, Cumhuriyet'e koşullu ve tutkundur.

Ankara'dan kopan, kaçıp giden, ayrılmaya mecbur kalan, hatta kurtulduğunu sananlarımız bile "Burası Ankara" dendiğinde bir sokağından, bir caddesinden yola çıkıp kendi yaşına bakmadan saatlerce anılarını sıralar...

Ankara, belki kavuşturmaz ama buluşturur, gerisini size bırakır... Ankara'nın grisi, ayazı, simidi, ufak restoran ve kafeleri, sevenine üç gün bu şehirden ayrı kalsa özlem oluverir. Sizi görmek istemediğiniz biriyle en fazla iki saat sonra başka bir yerde rastlaştırma ihtimali dahi büyük bir şehir sandığımız Ankara'ya has bir kasaba özelliği gibi geliverir. Hele iki Ankaralı, mesela havasından geçilmeyen bir İzmirli'nin ya da flanör bir İstanbullu'nun yanında Ankara hakkında konuşsa "ne buluyorsunuz bu denizsiz devlet şehriden" diyenlere cevap yetiştirmeye kalkmaz, özsavunmayla zaman kaybetmez, anılarını anlatarak mekânlardaki yaşanmışlıklarını sohbet katık edebilirler.

Ankara'da bir telefonun ardından buluşmak en fazla 45 dakikanızı alır; trafiğin yoğunluğuna, uzaklığın verdiği üşengeçliğe mahal vermez, "karşı"ya geçme karmaşasına yenik düşürmez. Ankara kabahati hiç kendinde aratmaz; beş milyonun üzerinde insan barındırmasına rağmen, buluşamayanları kent keşmekeşiyle değil, şahsi mazeretleriyle baş başa bırakır. Ankara bahaneyi sevmez, erken uyandırır, eve erkenden yollar.

Ankara, bazen Ankaralılara ya da Ankara'yı değiştirmeye kalkanlara rağmen her türlü çirkinleştirme girişimine direniyor... Ankara, ancak İstanbul'a dönüş yolunu sevenlere inat, çirkinleşmeye karşı her dönem bir kaçış yolu arıyor ve buluyor

kendisine. Bu yolun son dönemde nasıl bir yol olacağını, bizi nerelere götüreceğini ise zaman gösterecek.

Ankara, “yerli” Ankaralıların “Eski Ankara buralardan geçirdi” özlemine çok da takılıp kalmadan, kimi zaman yeni ticaret hayatıyla, kimi zaman “yeni” bürokrasiyle, şimdilerde ise AVM liderliğiyle ve yeni siyasi rejimin mekân ve iskân anlayışıyla bir yol arıyor kendisine. Üstelik, rahmetli Kurthan Hoca’nın çekip gittiğini göremediği, zoraki yollarla emekli ettirilmiş 23 yıllık “başgan”ının da büyük payının olduğu enkazın içinden çıkmanın yollarını aramak gibi zor bir ödevi var Ankara’nın. Bu arayışın Ankaralıları ve devlet yaşamına neler katacağını, başkentten neler götüreceğini zaman gösterecek.

Yaşlanıyor Ankara... Özüne sadık kalarak yenilenmekten, yerinde dönüştürmekten ziyade yepyeni yerler türetiyor kendi içinde... Yeni yollar, mekânlar açıyor şehir içine... Adımları yavaşlayan eski Ankara’nın yaş alan binlerce sakini, Ayrancı, GOP, Bahçelievler, Emek gibi geçmişin itibarlı semtlerinde kapılarını çalan müteahhitlerin dairelerini kat karşılığı yıkma önerisini korku ve endişe içinde izlerken, hali vakti yerinde olanlar yeni, süslü, pahalı semtlere yavaştan yol alıyor...

Ankara’da eski ve alışkanlık yapmış semtler hızla gözden düşüyor, Kızılay Uluslaşıyor, Tunalı Kızılaylaşıyor, daha yukarılarda Çankaya’nın ışıkları daha az yanıyor. Merak ediyorum; Sıhhiye Köprüsü’nü Ankara için çok net bir kültürel, sınıfsal bölünme sayanlar acaba bu yeni dalga hakkında ne düşünüyor? 5 yıl öncesine kadar tıklım tıklım olan caddeleri seyreliyor, birkaç yıl öncesine kadar çuvalla hava parası ödenen dükkanlarına alıcı gözle bakan çıkmıyor.

Ankara’nın adımlarındaki yavaşlamayı, üç dört yıldır Ulus, Kızılay ve Tunalı’da terör saldırılarının ve darbe girişiminin de etkisiyle artan çoraklaşmayı, sönen dükkan ışıklarını, sayıları çoğalan arabaların far huzmeleri telafi ediyor; eski

semtlerin insanlarını sanki her akşam toplayıp yeni rejimin Bakanlıklar ve AVM semtine dönüşen Eskişehir Yolu'ndan Çayyolu'na, Yaşamkent'e, Bağlıca'ya bırakıyor, sabah yeniden şehir merkezine getirmek üzere...

Ankara, kendi içinde adeta bir yatay göç yaşıyor; rejimde, ekonomide, siyasette, eğlencede, konutta ve kültürde... Ulus-Çankaya hattında kurulan Cumhuriyet aksı, bürokrasiden özel sektöre, konuttan eğlence yaşamına kadar ne biriktirdiyse bunu daha çok özel sektör bakışıyla, biraz da İstanbullulararak Eskişehir Yolu'na devrediyor. Devlet, anayasa değişikliğinden önce mekân değişikliğiyle yeni rejime ve onun taşıyıcısı olduğu yeni inşaat ve kalkınma hamlesine hazır hale getiriliyor. Devlet, özel sektörle konum olarak da bütünleşiyor, Başkanlık sisteminin bir uzantısı olarak, devlet plazalarda kâh kiracı yapıyor, kâh devasa harcama ve teşrifat giderleriyle Külliye'nin yukarıdan rahatlıkla ulaşıp gözleyebileceği bir konum alıyor. Özel sektöre iş merkezi olsun diye inşa edilmiş binalara Ulus'tan, Kızılay'dan, Konya Yolu'ndan getirilen mahkemeler ve bakanlıklar, kurumlar yerleştiriliyor, yeni asansörler dosya ve insan yükü karşısında ilk haftadan bocalıyor.

Bocalayan sadece asansörler değil, Ankara ve devlet de bu bocalamadan nasibini alıyor... Çankaya'nın parlamenter Cumhuriyet aksı yerini yavaş yavaş Başkanlık sisteminin düşlediği aksa bırakıyor. Başkanlığın AOÇ arazisinden baktığında rahatlıkla gözleyebileceği bir özel sektör, parti ve devlet "kaynaşması" Eskişehir Yolu civarında yükselirken, yeni Ankara'nın eğlence ve tüketim anlayışı aynı hatta 15 km boyunca arz-ı endam ediyor. Artık daha uzun trafik kuyrukları, yayadan çok araca öncelik taşıyan geniş şeritli yol ve trafik lambaları, şehir merkezinden uzaklaşma furcasını, köprülülük kavşakları, dikey akslar yerine şehri her bir kenarından enlemesine dolaşan yeni yollarıyla Ankara, başka türlü bir şehir oluyor.

Yeni rejimin inşaat, kalkınma, tarım, eğitim, finans, ticaret ve şehir hastanesi anlayışının, üniversiteye bakışının, “yürütme-yargı” algısının izdüşümü olarak yükselen Eskişehir Yolu, “Burası Ankara” kitabının aktardığı birikime karşı yeni siyasi Ankara’yı bize fısıldıyor. Sürekli imar faaliyetiyle gündeme gelen bir kent, bir “baş”kentten ziyade “taş”kent üzerinden tartışılmıyor mu? Başkenti başkent yapan özgün bir meydanımız hâlâ yok. Sizce de bir başkenti kültürünü ve tarihini tartışacak, koruyarak geliştirecek bir geleneğimiz olmayacak mı?

Merak ediyorum...

Ulus’tan Çankaya Köşkü’ne uzanan hat günden güne kuraklaştıkça, işte tam da elinizdeki kitaptaki gibi “Burası Ankara” diyebildiğimiz kent hafızası silikleştikçe, bu hızla 5 yıl sonrasında hala “sahi, ‘Burası Ankara’” diyebildiğimiz bir kent kalacak mı elimizde? Yoksa her şeye alışmaya başladığımız gibi, buradaki yeni yolları da arşınlayıp evden işe işten eve dönme telaşında, “Evet, bir zamanlar burası Ankara”ydı deyip geçecek miyiz?

Biz, Ankara’ya sevenler için bir savunma ve dayanışma metnidir bu kitap. Sevmekte ısrar edenler için bir cesaret kaynağıdır, sevmemek için mazeret arayanlara ise en güzel yanıtlardan birisidir “Burası Ankara”... Başucunda tutulacak, baş üstü okunacaklar arasındadır.

Hor görmezseniz, şahsi bir merakım daha var: Adına “**Kırmızı Kara, Burası Ankara**” şarkısı yapılmış, rahmetli babamın takımı ve İlhan Cavcav’la özdeşleşmiş Gençlerbirliği, başkanının vefatından sonra bu sezon ligde kalır mı dersiniz?

Okay Bensoy
Öveçler-DM, 2017

Önsöz

SEKİZ kuşak Makedon olmama rağmen, seksen senedir Ankaralıyım... Anne tarafımdan dedem Ali Taha Bey, İzmir'de ağır ceza yargıçydı. Yunan orduları orayı işgal edince, iki teyzemi, dayımı, annemi, anneannemi çift katırın çektiği bir arabaya bindirdi, Manisa-Eskişehir üzerinden Ankara'ya getirdi. Baba tarafından dedem Hayrullah Bey Bursa'da tabur komutanıydı. Asker; idadiden dönem arkadaşı Mustafa Kemal Samsun'a ayak basınca, babaannemle, babam ve amcam, taburuyla birlikte Ankara'ya geldi. Şükrü Naili Paşa'nın Sakarya Meydan Muharebesi galibi üçüncü kolordusunun kurmay başkanı olarak, İstanbul'a ilk girenlerden biriydi.

Bizans düştü. Aslında, düşeceği vardı. Bizans göçüktü, çürüktü. Bursa'nın Ulubat köyünden devşirilen Hasan bile gitti, Topkapı surlarına kazık çaktı, İstanbul'u tek başına aldı, Bizans'ı tek başına devirdi.

TBMM'nin arkasındaki Harbiye'de doğdum.

Doğum sırasında, annem vardı, ebe vardı, asker, doktorlar vardı; bir de ben geldim. Babam hükümet tabibi olduğu için, memleketin bir garip ucundaydı, bir tek o yoktu.

Otuz iki yıl sonra, oraya döndüm...

Bu sefer siyasi tutuklu olarak...

Harbiye avlusundaki Bando-Mızıkla Okulu'nun özel tecrit koğuşuna...

Dokuz yaşındaydım, Ankara'nın Samanpazarı'nda Rus casusluğuyla suçlanan Hayati Karaşahin'in darağacındaki idamını seyrettirdiler bana...

Aradan uzunca zaman geçti, yirmi iki yaşına geldim. Hergele (şimdi Opera) Meydanı'nda gezindim, Saman-pazarı'na seyirttim. Oradan aşağıya, Ulucanlar'a indim, Talat Aydemir'in iple asılışını izleyen iki gazeteciden biri oldum. Cebeci onlara komşudur. Orada, Mülkiye'de, yirmi sene hocalık yaptım. 1983 yılında kovuldum.

* * *

Ankara'nın her semtinin, her ilçesinin bende bir anısı vardır. Mamak, bana, hem patlamaya hazır çöplüğünü, hem askeri cezaevini hatırlatır.

Çankaya 864 rakımlıdır. Sadece Ankara'ya değil, Türkiye'ye hâkim tepeden bakar. Kızılay'da, Demokrat Parti'nin atlı polislerinden 555K'da yediğim coplari, Ziya Gökalp Caddesi'ndeki Adalet Partisi Genel Merkezi'nin arka penceresinden kaçarken Demirel'in Eisenhower bursundan biriktirdiği parayla alıp arkaya bıraktığı devetüyü pardösüyü unutmam...

Gaptırdığı 61 numara Borsalino şapgayı da unutmam...

* * *

Esenboğa Havaalanı'na giderken, arabayı sürene hep sorarım... "Esenboğa adı nereden çıktı? Esenboğa adının Esen Bugu'dan türediğini az kimse bilir. Beyazıt'la Timur arasındaki meşhur "Ankara Meydan Muharebesi" (1402) orada oldu. Esen Buğu "filleri sis perdesinde saklayan", smanlı ordularını dolmalık kabak gibi oyan Topal Timur'un başkomutanıydı.

Ayıptır hatırlatması, Ankara'nın ilk havaalanı da, 1928 yılında, Jansen Planı çerçevesinde, Bahçelievler'deki Tandoğan Meydanı'nda kuruldu. Tren garına yakındı. Uçaktan korkanlar, uçaktan indiklerinde, bir an önce, raylı yolculuk yapsınlar, yurdu demirağlarla örsünler diye...

* * *

Semt-semt tanıtmaya, hatırlatmaya başlıyorum Ankara'yı... Hepsinin hatırası vardır bende... Ankara Türkiye'dir çünkü...

Kurthan Fişek